

1 ובהכשר מחודש זה הסתפק ריש לקיש מאי דינו. האם כי מהניא
2 ומה שמועילהו הַבַּת הַקֹּדֶשׁ להיחשב כהכשר הוא רק לַפְסוּלָא
3 דְּגוּפֵיהּ – לפסול את הקדשים הנוגעים בטומאה עצמם, אֲבָל
4 לְמִימְנָא בֵּיהּ רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי – להיחשב כראשונים או שניים לטומאה
5 לענין שיטמאו אחרים לא מועילה להם חיבת הקודש, או דְלִמְאָא
6 לא שְׁנָא – אין לחלק בין טומאת עצמם לטומאת אחרים, ומועילה
7 להם חיבת הקודש לקבל טומאה לכל דבר.
8 מסיקה הגמרא: תִּיקוּ – יעמוד ספק זה ללא הכרעה, שלא נפשט.

משנה

9 בהמה מסוכנת, שהיא חולה ונוטה למות, שנשחטה, מותרת
10 באכילה. משנתנו מבארת כיצד ניתן לדעת שבהמה מסוכנת
11 שנשחטה, היתה חיה עד גמר השחיטה: הַשׁוֹחֵט אֶת הַמְּסוּכָּנָה –
12 בהמה חולה שנוטה למות, רָבֵן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר, אינה
13 כשירה אלא עַד שְׁתַּפְּרָסֵם – שתנענע ביד וברגל, שבוה יתברר
14 שהיתה חיה עד גמר השחיטה. אבל אם לא פירכסה, ודאי מתה קודם
15 גמר השחיטה, ואסורה משום נבילה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, אין צריך
16 שתפרכס, אלא דִּיהָ אִם זָנְקָה – שגרמה שהדם קילח בכח מגרונה,
17 שכן דרך הבהמות לנפוח בגרונו לאחר השחיטה, ומתוך כך הדם
18 מזנק ומקלח מוזן בכת, ומכיון שזינקה, ודאי היתה חיה עד גמר
19 השחיטה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַשׁוֹחֵט בהמה מסוכנת בְּלִילָה, ומחמת
20 החשיכה לא ראה אם פירכסה או זינקה, וְלִמְחַר הַשָּׁבִים וּמִצָּא את
21 הַבְּתָלִים של בית השחיטה שבצואר הבהמה מְלֵאִים דָּם, בְּשֵׂרָה,
22 שודאי שְׁזִינְקָה, שאם לא כן, לא היו כותלי בית השחיטה מתלכלכים
23 בדם. וְדִין זה כְּמֵרָה – כדעת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שגם אם לא פירכסה, אלא
24 זינקה, כשירה. וְחֻקֵּימִים אֲמַרִים שאינה כשירה אלא עַד שְׁתַּפְּרָסֵם
25 או בִּיד או בְּרַגְלָא וְשֵׁלָא כדעת רבן שמעון בן גמליאל שצריך
26 שתפרכס ביד וברגל, או עַד שְׁתַּקְּשְׁבֵשֵׁב – שתנענע בַּזְנָבָה.
27 המשנה מבארת באיזו בהמה מדובר. אומרת המשנה: דינים אלו
28 נאמרו אַחַד בְּהֶמְתָּה דְקָה כגון איל או עז, וְאַחַד בְּהֶמְתָּה נְפָה כגון
29 פרה.
30

31 המשנה מוסיפה דין לענין בהמה דקה: בְּהֶמְתָּה דְקָה מסוכנת שֶׁשֶׁפְּשִׁטָּה
32 – שיישרה יָדָה בגמר השחיטה ולא הִתְיַוָּדָה אותה, כלומר שלא
33 כפפה אותה חזרה לצד גופה, פְּסוּלָה, שֶׁשֶׁפְּשִׁיטָה הַיָּד בלבר אֵינָה
34 אֵלָא הוֹצֵאתָ נֶפֶשׁ בְּלִבָּהּ, ואינה פירכוס, שכן דרך הבהמות לעשות
35 בשעה שנפשן יוצאת. ודווקא בהמה דקה, אבל בהמה גסה שעשתה
36 כן, כשירה, שאין דרכה לעשות כך בשעה שנפשה יוצאת, ולכן גם
37 זה נחשב לפירכוס.

38 המשנה מבארת שדינים אלו נאמרו דווקא בבהמה מסוכנת: בְּמָה
39 דְּבָרִים אֲמוּנִים שאין הבהמה כשירה אלא באופנים שנתבאר,
40 שְׁהִיְתָה בְּחֻקֵּת מְסוּכָּנָה, אֲבָל אִם הִיְתָה בְּחֻקֵּת בְּרִיאָה, אִפְּלִי
41 אֵין בָּהּ אַחַר מְכַל הַסִּימָנִים הַלָּלוּ, בְּשֵׂרָה, שמוחמת שהרגישה את
42 הסכין בבשרה, ובהלה ולא פירכסה, ואין לחשוש שמתה קודם גמר
43 השחיטה.

גמרא

44 במשנה מבואר שבהמה מסוכנת שהתקיימו בה הסימנים שנתבאר
45 מותרת באכילה. הגמרא מבררת מנין שבהמה מסוכנת מותרת
46 באכילה. מבררת הגמרא: בהמה מְסוּכָּנָה שפירכסה, מִמָּאֵי דְשֵׂרִיא
47 – מנין שמוותרת באכילה.
48 שואלת הגמרא: וּמִמָּאֵי אֲדַעְתִּין – ומנין יעלה על דעתנו
49 דְאִסְרִיא, שלכן צריך לברר מנין שמוותרת. משיבה הגמרא: דְבִתְבִי
50 'זאת היתה אשר תאכלו' (ויקרא יא ב), ומשמע שרק בהמה שעתידיה
51 להיות חיה, אֲבָל – אתה יכול לאוכלה, וְשֵׁאִינָה עתידיה להיות
52 חיה, לא תאכל, וְהָאֵל מְסוּכָּנָה אף על פי שפירכסה אֵינָה עתידיה
53 להיות חיה, ואם כן צריך לברר מנין שמוותרת.
54 מבארת הגמרא: מְדַאֲמַר רַחֲמָנָא נְבִילָה – בהמה שמתה לא תאכל,

56 שנאמר (דברים יד כא) 'לא תאכלו כל נבלה, וסתם נבילה היא מסוכנת
57 בסמוך למיתתה, מְכַלֵּל דְּמְסוּכָּנָה שֵׂרִיא – משמע שמוכנת
58 מותרת, דְּאֵי סִלְקָא דְעֵתָהּ מְסוּכָּנָה אִסְרִיא מחמת שאינה עתידיה
59 לחיות ומתמעטת מהפסוק 'זאת החיה', אם כן הַשְׂתָּא מְחִיִּים היא
60 אִסְרִיא, כיון שהיתה מסוכנת סמוך למיתתה, לְאַחַר מִיתָהּ מִיַּעֲבָי –
61 וכי נצרך לומר שאסורה לאחר מיתה, הרי מכיון שנאסרה מחיים,
62 ודאי שהמיתה לא תתירנה.

63 שואלת הגמרא: וְדִלְמָא הֵיִינוּ נְבִילָה הֵיִינוּ מְסוּכָּנָה, ובלשון הפסוק
64 בהמה מסוכנת נקראת 'נבילה', ומלבד הציזוי שבפסוק 'זאת החיה
65 אשר תאכלו', שרק משמע ממנו שאסור לאכול מסוכנת שאינה
66 עתידיה להיות חיה, נאמר במפורש ציזוי שלא לאוכלה, בפסוק 'לא
67 תאכלו כל נבלה, כדי להשמיענו שיש בכך איסור לאו, ואם נאמר
68 כן אי אפשר ללמוד מפסוק זה שנבילה אסורה ומסוכנת מותרת,
69 שהרי אדרבה, פסוק זה מלמד שהמסוכנת אסורה, ואם כן עדיין צריך
70 לברר, מנין שמסוכנת שפירכסה, מותרת.

71 משיבה הגמרא: לא סִלְקָא דְעֵתָהּ לומר שבלשון הכתוב בהמה
72 מסוכנת נקראת 'נבילה', דְבִתְבִיב בטומאת נבילה (ויקרא יא ט) 'וְכִי
73 יָמוּת מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִיא לָכֶם לְאֹכְלָהּ, הִנֵּנִי בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד
74 הָעֶרֶב, וּמוּכַח שְׁלֵאֲחַר מִיתָהּ, הוּא דְקַרְיָיְהּ רַחֲמָנָא – רק אז קראתו
75 התורה נְבִילָה, אבל מְחִיִּים, כלומר בהמה מסוכנת, לא אִקְרַיְהּ נְבִילָה,
76 ובהכרח שהפסוק 'לא תאכלו כל נבלה' מדובר בבהמה שמתה, ומוכח
77 שמסוכנת מותרת, שאם לא כן מדוע הוצרך הכתוב לומר שהמתה
78 אסורה, הרי מכיון שנאסרה מחיים בעודה מסוכנת, ודאי שהמיתה
79 לא תתירנה, כמבואר לעיל.

80 שואלת הגמרא: וְדִלְמָא לְעוֹלָם אֵימָא לָךְ הֵיִינוּ נְבִילָה הֵיִינוּ
81 מְסוּכָּנָה, ובלשון הכתוב, נבילה היא בהמה שהיתה מסוכנת ונאסרה
82 מחמת כך בחייה וכשמתה נעשית נבילה, ואף על פי שכבר נאסרה
83 מחיים, התורה כתבה 'לא תאכלו כל נבלה', לומר שְׁמִתִּיִּים נאסרה
84 רק בְּאִיסוּר עֲשֵׂה של 'זאת החיה', וְלֵאחַר מִיתָהּ נאסרה גם בְּלֹאֵי.
85 הגמרא משיבה שהמקור שמסוכנת מותרת הוא מפסוק אחר: אֵלָא
86 יש ללמוד שמסוכנת מותרת מְדַאֲמַר רַחֲמָנָא, טְרַפָּה – בהמה
87 שמוחמת מכה נוטה למות ואי אפשר שתחיה, לא תאכל, שנאמר
88 (שמות לב כ) 'וּבִשָּׂר בְּשַׂדֶּה טְרַפָּה לא תאכלו, מְכַלֵּל דְּמְסוּכָּנָה שֵׂרִיא
89 – משמע מזה שמסוכנת מותרת, דְּאֵי סִלְקָא דְעֵתָהּ מְסוּכָּנָה אִסְרִיא
90 אף על פי שלא נחסר מגופה, אם כן הַשְׂתָּא, מְסוּכָּנָה דְלֵא מַחְפָּרָא
91 – שלא נחסר מגופה, אִסְרִיא, טְרַפָּה מִיַּעֲבָי – וכי נצרך לומר
92 שטריפה שחסר מגופה, אסורה. וממה שהוצרכה התורה לומר
93 שטריפה אסורה, מוכח שדווקא טריפה שעומדת בסכנת מיתה מחמת
94 שנחסרה, אסורה, אבל מסוכנת אינה אסורה, ואין דורשים מהפסוק
95 'זאת החיה אשר תאכלו' את הדרשה (המובאת לעיל) שבהמה
96 שאינה עתידיה לחיות לא תאכל.

97 שואלת הגמרא: וְדִלְמָא, הֵיִינוּ טְרַפָּה הֵיִינוּ מְסוּכָּנָה, ובלשון הכתוב
98 גם בהמה מסוכנת שלא נחסר מגופה, אם אי אפשר שתחיה נקראת
99 'טריפה', שלשון 'טריפה' מורה על בהמה שעומדת למות, בין אם
100 נחסר מגופה ובין אם לא נחסר מגופה, וְכוּונת התורה היא לְעֵבֹר
101 עָלֶיךָ – על אכילת מסוכנת, בְּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה, לכן מלבד העשה
102 שבפסוק 'זאת החיה אשר תאכלו' שמלמד שבהמה מסוכנת שאינה
103 עתידיה לחיות לא תאכלו, נכתב גם הפסוק 'טריפה לא תאכלו',
104 להשמיענו שעובר מחיים גם בלאו. משיבה הגמרא: אִם בֶּן שֶׁהַפְּסוּק
105 'טריפה לא תאכלו' בא לומר שמסוכנת אסורה כבר מחיים גם בלאו
106 של טריפה, נְבִילָה דְקַתְבַּר רַחֲמָנָא שאסורה, ונתבאר לעיל שאף על
107 פי שאסורה באיסור עשה כיון שקודם מיתתה היתה מסוכנת, מכל
108 מקום הוצרכה התורה לכתוב בה איסור לאו, להשמיענו שאסורה גם
109 בלאו, לְמָה לִי – מדוע צריך לומר שנבילה אסורה גם בלאו, הרי אף
110 בלא לאו זה אסורה מחיים בלאו של טריפה, וּמָה מְחִיִּים קָאֵי עָלֶיהָ
111 – עובר על אכילתה בְּלֹאֵי של טריפה וְעֲשֵׂה של 'זאת החיה', לְאַחַר
112 מִיתָהּ מִיַּעֲבָי – וכי נצרך לומר שגם לאחר מיתתה עובר על
113 אכילתה בלאו ובעשה, לדיחין הלך איסור לאו שהיה בה.

המשך ביאור למס' חולין ליום שלישי עמ' א

11 מִהֶקֶא יש ללמוד שמסוכנת שלא נחסר מגופה, מותרת, שנאמר לגבי
12 איסור חלב (ויקרא יבד), 'וְחֵלֶב נִבְלָה וְחֵלֶב טָרֵפָה יַעֲשֶׂה לְכֹל מִלְאֲכָה
13 וְאֹכֵל לֹא תֹאכְלֶהוּ, ובפסוק זה נאמר שחלב של נבילה אסור
14 באכילה, וְאָמַר מֶרֶ, לְמַאי הִלְבַּתָּא – לאיזו הלכה כתבה התורה את
15 הציוי 'ואכל לא תאכלוהו', הרי איסור אכילת חלב כבר נאמר
16 בפסוק 'כל חלב וכל דם לא תאכלו' (ויקרא ג יז), אלא אֲמַרָה הַתּוֹרָה,
17 וְכֹא אִיסוֹר נִבְלָה וְיַחּוּל עַל אִיסוֹר חֵלֶב, וְכֹא אִיסוֹר טָרֵפָה וְיַחּוּל
18 עַל אִיסוֹר חֵלֶב, ואין אומרים שמדין אין איסור חל על איסור, לא
19 יחול איסור נבילה או טריפה על איסור חלב שכבר חל קודם
20 שנתנבלה או נטרפה.

1 שואלת הגמרא: וְדִלְמָא, הֵינּוּ נִבְלָה, הֵינּוּ טָרֵפָה וְהֵינּוּ מְסוּכָנָת,
2 כלומר שאיסור נבילה נאמר גם בבהמה שמתה לאחר שנעשית
3 טריפה ונסתכנה, וְכוּנַת הַתּוֹרָה הִיא לְעִבּוֹר עָלָיו – על אכילת
4 בהמה שמתה לאחר שנעשית טריפה ונסתכנה, כְּשֵׁנִי לְאוּיָן וַעֲשֶׂה,
5 לכן כתבה התורה לאו בנבילה, כדי לומר שבהמה שמתה לאחר
6 שנעשית טריפה ונסתכנה, מלבד שעובר באכילתה על הלאו של
7 טריפה והעשה של מסוכנת, עובר גם על איסור לאו של נבילה, ואם
8 כן לא ניתן ללמוד שמסוכנת מותרת ממה שאמרה התורה איסור
9 בטריפה.
10 דגמרא מבארת שהמקור שמסוכנת מותרת הוא מפסוק אחר: אֲלָא

55 כלומר שדווקא בטריפה חל איסורה על איסור חלב ויש בחלבה שני
 56 איסורים. ויש לך אחרת שחלבה חלוק ממשרה, שאף על פי שגם
 57 היא מיתתה קרובה, מכל מקום בשרה מותר, וחלבה אסור באיסור
 58 חלב בלבד משנולדה, ואיזו היא שחלבה חלוק ממשרה, זו מסופנת,
 59 שבשרה מותר.
 60 הגמרא מביאה מקור נוסף, שיש ללמוד ממנו שמשוכנת מותרת:
 61 ואיבעית אימא – ואם תרצה תוכל ללמוד שמשוכנת מותרת, מהכא
 62 – ממה שאמר יחזקאל הנביא להקב"ה, שמתחילה אמר לו הקב"ה
 63 שכדי לכפר על עוונותיהם של עם ישראל, עליו לצער עצמו בכמה
 64 עינים, ולאכול לחם מאוס ובוז, ואותו לחם יאפה באופן מאוס ובוז,
 65 ויחזקאל ענה (יחזקאל ד יד) 'ואמר, אהה ה' אלהים, הנה נפשי לא
 66 מטמאה, ונבלה וטרפה לא אכלתי מנעורי ועד עתה, ולא בא בפי
 67 בשר פגול, ואיך תאמר לי שאוכל לחמי באופן טמא ומאוס כזה.
 68 הגמרא מבארת שפירוש הפסוק אינו כפשוטו, אלא מה שאמר
 69 יחזקאל 'הנה נפשי לא מטמאה', אין פירושו שלא טימא את עצמו
 70 בידיים במה, שמכיון שהיה כהן, אין זה שבו, אלא פירושו שלא
 71 תהרהרתי הרהור אסור ביום, והרהור זה גרם לי לבא לידי טומאה –
 72 טומאת קרי בגילתה. ומה שאמר 'ונבלה וטרפה לא אכלתי מנעורי',
 73 אין פירושו נבילה וטרפה ממש, שאין זה שבו, אלא פירושו, שלא
 74 אכלתי בשר פוס פוס, מעולם – שלא אכלתי בשר בהמה מסוכנת,
 75 שהדרך לומר לשוחט אותה, שחוט שחוט אותה מהר, שלא תמות
 76 ותיעשה נבילה, מימי נעורי. ומה שאמר 'ולא בא בפי בשר פגול'
 77 אין פירושו שלא אכל בשר פיגול ממש, שאין זה שבו, אלא פירושו
 78 שלא אכלתי מבהמה שנולד ספק בכשרותה, והיתה אסורה עד
 79 שהורה פה חכם שמותרת. משום רבי נתן אמרו, שכוונת יחזקאל
 80 היא שלא אכלתי מבהמה שלא הורמו מתנותיה, והם הזרוע
 81 והלחיים והקיבה, שהם ממתנות כהונה, ואף על פי שכהן היה, והיה
 82 יכול לאכול מהבהמה גם קודם שהורמו מתנותיה, החמיר על עצמו
 83 ולא אכל.
 84 הגמרא מבארת שיש ללמוד מכך שמשוכנת מותרת: אי אמרת
 85 בשלמא שריא – שמשוכנת מותרת, היינו רבותיה דיתוקאל – זהו
 86 גלותו של יחזקאל, שאף שהיא מותרת, מכיון שהיא מאוסה לא
 87 אכלה, אלא אי אמרת שמשוכנת אסורא, מאי רבותיה דיתוקאל
 88 במה שלא אכלה.
 89 הגמרא מבארת באיזה אופנים נחשבת הבהמה למסוכנת ושצריכה
 90 פירכוס כדי להכשירה: היכי דמי מסופנת. אמר רב יהודה אמר
 91 רב, כל שמעמידין אותה ואינה עומדת מחמת חוליה. ורב הנינא
 92 בר שלמיא משמיה דרב אמר – הוסיף בזה, אפילו יש לה כח
 93 בשיניה, שהיא אוכלת בקעיות – חתיכות של עצים, מכיון
 94 שמעמידים אותה ואינה עומדת, הרי היא מסוכנת. ורמי בר יחזקאל
 95 אמר – הוסיף בזה, אפילו יש לה כח בשיניה, שהיא אוכלת קורות
 96 של עץ, מכיון שמעמידים אותה ואינה עומדת, הרי היא מסוכנת.
 97 הגמרא מביאה שכך שנו את דבריהם בסורא, אך בפומבדיתא שנו
 98 אותם באופן אחר. מוסיפה הגמרא: בסורא מתני הכי – שנו כך את
 99 דברי האמוראים, אבל בפומבדיתא מתני הכי, היכי דמיא
 100 מסופנת, אמר רב יהודה אמר רב, כל שמעמידין אותה ואינה
 101 עומדת, ואפילו אוכלת בקעיות, מכיון שמעמידים אותה ואינה
 102 עומדת, הרי היא מסוכנת. ורמי בר יחזקאל אמר – הוסיף בזה,
 103 אפילו יש לה כח בשיניה, שהיא אוכלת קורות, מכיון שמעמידים
 104 אותה ואינה עומדת, הרי היא מסוכנת.
 105 הגמרא מביאה דינים נוספים בענין פירכוס: אשכחינהו שמואל
 106 לתלמידי דרב, אמר להו, מאי – איזה דבר חידוש אמר רב
 107 במסופנת. אמרו ליה הכי אמר רב,

1 ואי סלקא דעתך טרפה היינו מסופנת – שאיסור טריפה הוא גם
 2 בבהמה שנעשית מסוכנת ולא נחסר מגופה, לכתוב רחמנא לגבי דין
 3 טומאה, 'חלב נבלה יעשה לכל מלאכה', כדי לומר שחלב של
 4 נבילה אינו מטמא בטומאת נבילה, ולגבי איסור אכילה יכתוב 'חלב
 5 טרפה לא תאכלהו', לומר שחלב של טריפה מסוכנת אסור
 6 באכילה, ואיסורה חל על איסור חלב, ואנא אמינא – ואני אומר
 7 מעצמי שיש ללמוד שכשמתה חל איסור אכילת נבילה על חלבה
 8 בקל וחומר, ומה מחיים – בחיי הבהמה, שכאשר נטרפה ונעשית
 9 מסוכנת, איסורה הוא רק משום שקרובה למיתה, ומכל מקום אמי
 10 איסור טרפה, וחילי אאיסור חלב, לאחר מיתה מיבעיא – וכי נצרך
 11 לומר שחל איסור נבילה על חלבה לאחר מיתתה שאז איסורה
 12 מחמת שמתה ממש. אלא מדקתב רחמנא איסור אכילה בחלב של
 13 נבלה, כדי לומר שאיסור נבילה חל על איסור חלב, מכלל דטרפה
 14 לאו היינו מסופנת – שבהמה נאסרת באיסור טריפה רק כאשר
 15 נחסר מגופה, אך מסוכנת שלא נחסרה, אינה אסורה באיסור טריפה,
 16 ולכן צריך פסוק לומר שמשוכנת שמתה אסורה באיסור נבילה,
 17 ואיסור זה חל גם על חלבה. ומכיון שאיסור טריפה לא נאמר
 18 במסוכנת, אם כן מוכח שמשוכנת מותרת, שאם לא כן, מדוע צריך
 19 פסוק לאסור טריפה, הרי אפשר ללמוד את איסורה בקל וחומר
 20 ממשוכנת שאסורה אף שלא נחסר מגופה וכמבואר בגמרא לעיל
 21 (א"ע).
 22 הגמרא מקשה על הוכחה זו: מתקורף לה מר בר רב אשי, ודלקא,
 23 לעולם אימא לך היינו טרפה היינו מסופנת – שאיסור טריפה הוא
 24 גם במסוכנת שלא נחסר מגופה, ודקאמרת שאם כן קשה, נבלה
 25 דקתב רחמנא למה לי, הרי אפשר ללמוד שאיסור נבילה חל על
 26 איסור חלב בקל וחומר מאיסור טריפה מחיים שחל על איסור חלב,
 27 יש לומר שהאיסור בחלב של נבילה נכתב להך נבלה ולא אתיא
 28 מבה מסופנת – לאותה נבילה שלא ניתן ללמוד שאסורה מכח
 29 האיסור שהיה בה כשהיתה מסוכנת קודם מיתתה, והיכי דמי כגון
 30 שעשאה יסמרא – שחילקה לרחבה, ומכיון שעשאה גיטסרא, הרי
 31 היא נבילה גם כשהיא עדיין מפרכסת ולא מתה לגמרי, והואיל
 32 וקודם שנעשית נבילה לא היתה מסוכנת, אי אפשר ללמוד שחלבה
 33 אסור באיסור נבילה בקל וחומר, ולכן צריך את הפסוק לומר שגם
 34 כשעשאה גיטסרא, איסור נבילה חל על חלבה. ונמצא, שאין לנו
 35 מקור שמשוכנת מותרת, שהרי אפשר שאיסור טריפה נאמר גם
 36 במסוכנת שלא נחסר מגופה ועדיין צריך פסוק כדי לאסור נבילה.
 37 מתרצת הגמרא: הָתָם נמי, כשעשאה גיטסרא, אין צריך פסוק לומר
 38 שחלבה אסור משום נבילה, משום שאי אפשר דלא הוי מסופנת
 39 פורתא, מקמי דליפסק לרובא – אי אפשר שלא היתה מסוכנת
 40 במקצת לפני שנחתך רוב רחבה, ואם תיאסר אז מדין טריפה, איסורה
 41 הוא משום שמתתה קרובה, והיה ניתן ללמוד את איסורה כשהיא
 42 נבילה לאחר מיתתה, מקל וחומר ממשוכנת. אלא בהכרח, שאיסור
 43 טריפה הוא רק בבהמה שנחסר מגופה, אבל מסוכנת שלא נחסר
 44 מגופה מותרת, ולכן צריך פסוק ללמד שבהמה שמתה חל איסור
 45 נבילה על חלבה, ואי אפשר ללמוד דין זה בקל וחומר ממשוכנת.
 46 הגמרא מבארת באופן נוסף כיצד יש ללמוד מהפסוק 'חלב נבלה'
 47 וגו' שמשוכנת מותרת: ואיבעית אימא – ואם תרצה תוכל ללמוד
 48 שמשוכנת מותרת, שאם כן שמשוכנת אסורה, לימא 'חלב נבלה
 49 וטרפה יעשה לכל מלאכה ואכל לא תאכלהו', ונלמד מכך שאיסור
 50 נבילה ואיסור טריפה חלים על איסור חלב, 'חלב' 'חלב' למה לי –
 51 מדוע כתבה התורה 'חלב נבלה וחלב טרפה' והזכירה את תיבת
 52 'חלב' שתי פעמים, אלא יתרה התורה את מילת 'חלב' בטריפה,
 53 לומר לך, שרק זו היא בהמה שמתתה קרובה, שאין חלבה חלוק
 54 ממשרה – שאין דין חלבה חלוק מדין בשרה, אלא שניהם אסורים.